

Nr 138.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående medgivande för överläkaren vid Lunds hospital och asyl medicine doktorn Oskar Teodor Nerander att komma i åtnjutande av de från och med år 1911 fastställda avlöningsförmåner för överläkare vid Lunds hospital och asyl; given Stockholms slott den 19 mars 1913.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgiva,

att överläkaren vid Lunds hospital och asyl medicine doktorn Oskar Teodor Nerander må, utan hinder därav, att han före den 1 november 1910 anmält, att han icke ville ingå å den från ingången av år 1911 gällande avlöningsstaten för överläkare med flera tjänstemän vid statens hospital och asyl, berättigas att, räknat från och med den 1 januari 1913, komma i åtnjutande av de i nämnda stat för överläkare vid Lunds hospital och asyl fastställda avlöningsförmåner; under villkor likväl att Nerander till statsverket inbetalar de avgifter för egen pensionering från och med 1911 års ingång, som ålegat honom, därest han i behörig tid anmält sin önskan att övergå på den nya lönestaten.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Axel Schotte.

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars 1913.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON.

Departemenschefen, statsrådet Schotte anförde:

Med anledning av Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning godkände 1910 års Riksdag avlöningsstat för överläkare med flera tjänstemän vid statens hospital och asyler att träda i kraft den 1 januari 1911 och fastställde i sammanhang därmed vissa allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de ifrågavarande befattningshavare tillförsäkrade avlöningsförmåner. Bland annat stadgades härvid i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension, att härom skulle gälla vad i särskild lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension vore vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt anginge innehavare av befattning, som därefter tillträdde, vid tillträdet till befattningen stadgat, samt att de förutvarande innehavare av ifrågavarande befattningar, vilka icke före den 1 november 1910 anmälde, att de ville underkasta sig den nya avlöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunde därtill

förbindas, skulle varda bibehållna vid dem dittills tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranleddes av bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem.

I överensstämmelse med Riksdagens sålunda fattade beslut fastställde Kungl. Maj:t genom nådigt brev till medicinalstyrelsen den 4 juli 1910 dels avlöningsstat för ovannämnda befattningshavare att lända till efter rättelse från ingången av år 1911, dels ock de av Riksdagen i avseende å denna lönestats tillämpning beslutade bestämmelser och villkor.

Beträffande läkares vid hospital och asyl pensionering erinrar jag, att för dessa i likhet med civila ämbets- och tjänstemän i allmänhet genom Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse till statskontoret den 1 juni 1877 varit stadgat, att de efter uppnådda 65 levnads- och minst 35 tjänstår vid avskedstagandet skulle undfå pension till lönens belopp.

Sedermera har genom nådig kungörelse den 31 mars 1900 förordnats, att tjänstinnehavare, som efter sistnämnda dag utnämndes till befattning, med vilken följde rätt till pension från allmänna indragningsstaten, skulle vara underkastad de förändrade bestämmelser i fråga om pension, som kunde varda stadgade. Enligt lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension den 11 oktober 1907 inträdde rätt till pension för läkare vid hospital eller asyl för sinnessjuka vid 62 levnads- och 30 tjänstår. Denna ålder höjdes emellertid till 65 levnads- och 33 tjänstår genom lagen den 10 juni 1912, vilken lag, vad angår läkare vid hospital eller asyl för sinnessjuka, trätt i kraft omedelbart efter utfärdandet, dock att för dylik läkare, vilken vid tidpunkten för ikraftträdandet av bestämmelserna, innehade ordinarie tjänst, lagens stadganden icke skulle gälla, där han ej inom ett år efter samma tidpunkt anmälde, att lagens bestämmelser å honom finge vinna tillämpning.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av medicinalstyrelsen med skrivelse den 25 november 1912 överlämnad ansökning har nu överläkaren vid Lunds hospital och asyl medicine doktorn Oskar Teodor Nerander anfört följande. Han hade före den 1 november 1910 förklarats, att han icke ville ingå på 1910 års nya lönestat. Anledningen härtill var den, att Nerander, som den 13 mars 1896 utnämndes till innehavare av överläkartjänsten vid Uppsala hospital och den därmed förenade extra ordinarie professorsbeställningen i psykiatri vid Uppsala universitet samt sedermera den 9 maj 1902 erhållit transport till sin

Ansökning av
överläkaren
O. T. Nerander.

nuvarande befattning såsom överläkare vid Lunds hospital och asyl, antagit, att han ej varit nödsakad att avgå förrän efter fyllda 65 år. Då numera genom lagen den 10 juni 1912 pensionsåldern för läkarna vid sinnessjukanstalterna höjts till 65 år, anhölle Nerander, som inom föreskriven tid anmält, att sistnämnda lag finge vinna tillämpning å honom, att löneförmånerna enligt nådiga brevet den 4 juli 1910 måtte från den 1 januari 1913 tillämpas på honom och att från samma tid måtte honom tillerkännas det överläkare enligt den nya lönestaten tillkommande ålders-tillägg å 600 kronor.

Medicinal-
styrelsen.

I sin omförmälda skrivelse har medicinalstyrelsen erinrat, att avlöningsförmånerna för överläkartjänsten vid Lunds hospital och asyl enligt förenämnda nådiga brev den 4 juli 1910 utgå med 7,500 kronor jämte ett ålderstillägg å 600 kronor, eller, sedan avdrag med avgiften för egen pension (291:60 kronor) gjorts, 7,808:40 kronor, emot förut varande 6,500 kronor som överläkare vid hospitalet och 1,200 kronor i arvode som överläkare vid asylen (nådiga brev den 5 juni 1885 och den 5 september 1890).

Neranders anmälan, att han icke vore villig underkasta sig den nya avlöningsstaten, berodde, såsom han framhållit, på antagandet att han, såsom utnämnd till överläkare 1896 och transporterad till nu innehavda befattning 1902, ej vore nödsakad att avgå från tjänsten förrän vid fyllda 65 år. Till en början hade nämligen den uppfattningen varit allmän, att bestämmelserna i ovannämnda nådiga kungörelse den 31 mars 1900 icke gällde tjänsteinnehavare, som efter berörda dag erhållit transport till enahanda befattning. Med den tydning Kungl. Maj:t emellertid givit bestämmelserna i förenämnda nådiga kungörelse och som särskilt kommit till uttryck i nådiga besluten den 7 april 1911 och den 29 september samma år, varigenom två provinsialläkare, som transporterats 1902, respektive 1905, med tillämpning av pensionslagens bestämmelser tillerkänts pension, respektive medgivits rätt att över pensionsåldern kvarstå i tjänst, torde Nerander vara underkastad pensionslagen av den 11 oktober 1907. Sedan Nerander nu anmält sin önskan, att nämnda pensionslag med ändringar av den 10 juni 1912 måtte å honom vinna tillämpning, torde rätten till full pension tillkomma honom vid fyllda 65 levnadsår.

Med hänsyn till de förändrade pensionsförhållanden, som sålunda inträffat, sedan Nerander anmält sin önskan att kvarstå å gammal avlöningsstat, ansåge styrelsen skäl finnas för bifall till hans nu gjorda underdåniga ansökan. Därtill komme, säger styrelsen, att det otvivel-

aktigt vore en fördel, att gällande avlöningsstat snarast möjligt vunne tillämpning på nuvarande innehavare av tjänsterna.

På grund av vad sålunda blivit anfört har medicinalstyrelsen hemställt, det täcktes Kungl. Maj:t dels medgiva överläkaren vid Lunds hospital och asyl Nerander att från den 1 januari 1913 erhålla avlöning enligt nådiga brevet den 4 juli 1910, dels ock jämlikt bestämmelserna i nämnda nådiga brev tilldela honom, som mer än 10 år innehaft överläkartjänst vid hospital, ett ålderstillägg å 600 kronor.

Statskontoret har i infortrat utlåtande den 21 februari 1913 anfört, att, då Neranders beslut att ej övergå på den nya lönestaten föranletts av den missuppfattningen från hans sida, att han trott den i ärendet omförmälda nådiga kungörelsen den 31 mars 1900 icke vara å honom tillämplig, statskontoret, när det numera genom den ändring i pensionsåldern för överläkare vid hospital, som kommit till stånd genom lagen den 10 juni 1912, blivit för honom ofördelaktigt att kvarstå å den gamla lönestaten, ansett skäl icke saknas för en framställning till Riksdagen om bifall till hans begäran. Därvid har statskontoret särskilt åberopat det förhållandet, att 1910 års Riksdag i anledning av en enskild motion medgivit, att läraren vid musikaliska akademiens konservatorium Anton Andersén, oaktat han försutit tiden för ingående på ny lönestat, likväl, enär de förutsättningar, som kunde antagas hava legat till grund för hans beslut i detta avseende, sedermera ändrats, skulle berättigas att uppbära löneförmåner enligt den nya staten. Emellertid har statskontoret ansett, att i fråga om Nerander borde för bifall till hans framställda begäran uppställas det villkor, att han skulle vara skyldig att till statsverket inbetala de avgifter för egen pensionering från och med 1911 års ingång, som ålegat honom, därest han i behörig tid anmält sin önskan att övergå till den nya lönestaten.

Statskontoret.

Genom den år 1912 beslutade ändringen i 1907 års pensionslag är numera för hospitalsläkare i allmänhet samma levnadsålder för erhållande av pension föreskriven, som Nerander förutsatt vara för honom gällande på grund därav att han icke ingått på 1910 års lönestat. Då Neranders kolleger, vilka ingått på nämnda lönestat, således erhållit den förmån — rätt att kvarstå i tjänst till högre levnadsålder — för vars vinnande Nerander avsagt sig den högre avlöningen på den nya staten, torde skäl kunna anses föreligga att medgiva Nerander att nu ingå på samma stat. Dock anser jag i likhet med statskontoret nödigt, att såsom villkor härför upp-

Departements-
chefen.

ställes, att Nerander till statsverket inbetalar de avgifter för egen pensionering från och med 1911 års ingång, som ålegat honom, därest han i behörig tid anmält sin önskan att övergå på ny stat. Om ett sådant medgivande lämnas, följer av de för åtnjutande av avlöningsförmåner å 1910 års avlöningsstat stadgade allmänna villkor och bestämmelser, att Nerander jämväl blir berättigad att komma i åtnjutande av ålderstillägg.

På grund av vad jag sålunda anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen medgiva,

att överläkaren vid Lunds hospital och asyl medicine doktorn Oskar Teodor Nerander må, utan hinder därav, att han före den 1 november 1910 anmält, att han icke ville ingå å den från ingången av år 1911 gällande avlöningsstaten för överläkare med flera tjänstemän vid statens hospital och asyl, berättigas att, räknat från och med den 1 januari 1913, komma i åtnjutande av de i nämnda stat för överläkare vid Lunds hospital och asyl fastställda avlöningsförmåner; under villkor likväl att Nerander till statsverket inbetalar de avgifter för egen pensionering från och med 1911 års ingång, som ålegat honom, därest han i behörig tid anmält sin önskan att övergå på den nya lönestaten.

Till denna av statsrådets övriga medlemmar biträdade hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen avlätas.

Ur protokollet:

Niklas A. Lindhult.